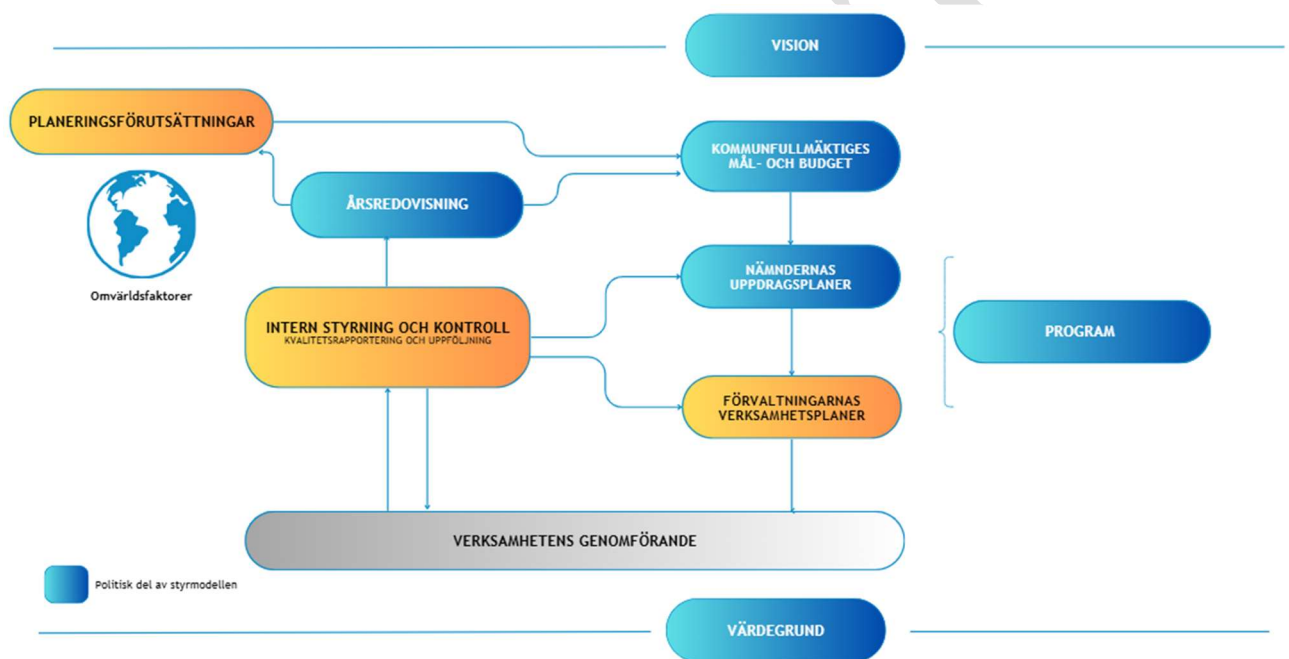

Styrmodell

Beslutad av: X

Datum och paragraf: X, § X

Dokumentansvarig:

Revisionsdatum:

Dnr: 25KS34

Innehållsförteckning

Styrmodellen i Askersunds kommun.....	3
Värdegrund.....	3
Systematiskt kvalitetsarbete i Askersunds kommun	3
Rollfördelning mellan politik och förvaltning i Askersunds kommun.....	3
Beslut på lägsta möjliga nivå.....	3
Uppföljning av politiska beslut	4
Styrmodellens olika delar i Askersunds kommun	4
Vision för Askersunds kommun.....	4
Mål och budget samt lagstadgade planer i Askersunds kommun.....	4
Uppdragsplaner i Askersunds kommun.....	5
Verksamhetsplaner i Askersunds kommun	5
Program i Askersunds kommun	6
Intern styrning och kontroll i Askersunds kommun	6
Årsredovisning i Askersunds kommun	7
Planeringsföresättningar i Askersunds kommun.....	7
Ordning och reda bland styrande dokument.....	7

Styrmodellen i Askersunds kommun

Kommunens styrmodell finns till för att visualisera kommunens övergripande systematiska kvalitetsarbete samt för att säkerställa att den politiska styrningen omsätts i praktisk handling och genomförs i verksamheten. Genom styrmodellen skapas systematik i arbetet med att styra och följa upp verksamheten, vilket bidrar till att upprätthålla och utveckla kvaliteten. Styrmodellen utgör Askersunds kommuns övergripande kvalitetsledningssystem.

Värdegrund

Askersunds kommuns styrmodell vilar på organisationens värdegrund, som anger det förhållningssätt som ska prägla verksamheten. Värdegrunden gäller för både förtroendevalda och medarbetare och genomsyrar allt vi gör.

Systematiskt kvalitetsarbete i Askersunds kommun

Ett systematiskt kvalitetsarbete genomsyrar hela styrmodellen i Askersunds kommun. I planeringsarbetet, till exempel vid definition av kommunfullmäktiges målområden och strategiska mål eller i nämndernas uppdragsplaner, fastställs vad som ska uppnås. Därefter genomförs verksamheten och följs upp enligt fastställda kriterier för måluppfyllelse och definierade indikatorer.

Genom utvärdering av resultaten blir det tydligt vilka förbättringsåtgärder som behövs, och dessa integreras sedan i den fortsatta planeringsprocessen. Genom tydlighet i kvalitetsarbetets olika steg – planera, genomföra, följa upp och åtgärda – säkerställs en hög kvalitet i kommunens verksamhet. Denna strukturerade process bidrar till kontinuerliga förbättringar, vilket stärker utvecklingen av den kommunala servicen för invånarna och företagare i Askersund.

Rollfördelning mellan politik och förvaltning i Askersunds kommun

Rollfördelningen mellan politik och förvaltning är inbyggd i Askersunds kommuns systematiska kvalitetsarbete. Vissa delar av styrmodellen har en tydlig politisk karaktär, såsom kommunens vision, mål och budget och uppdragsplaner. Dessa utgör grunden för den politiska styrningen.

Andra delar av styrmodellen är tjänstepersonsansvar och beskriver hur förvaltningen ska genomföra den politiska viljeinriktningen, exempelvis genom verksamhetsplaner och planeringsförutsättningar. Gränsdragningen mellan den politiska viljan och förvaltningens genomförande är dynamisk och kan variera beroende på fråga och tid. En tillitsfull dialog mellan politik och förvaltning, tillsammans med respekt för varandras roller, skapar en dynamisk och utvecklingsinriktad organisation.

Beslut på lägsta möjliga nivå

En grundläggande princip i styrmodellen är att beslut ska fattas på lägsta möjliga nivå. Det innebär bland annat att riktlinjer som endast beskriver hur något ska göras och som inte innehåller politiska ställningstaganden beslutas av tjänstemannaorganisationen.

Frågor som berör en specifik nämnds verksamhetsområde beslutas av nämnden.

Beslut av mer övergripande karaktär fattas av kommunstyrelsen i dess samordnande roll.

På tjänstemannanivå fattar förvaltningschefen beslut inom sin förvaltning, medan kommundirektören beslutar i frågor som rör flera förvaltningar.

Kommunfullmäktige beslutar i principiella frågor och frågor av större karaktär, såsom vision, mål och budget och årsredovisning.

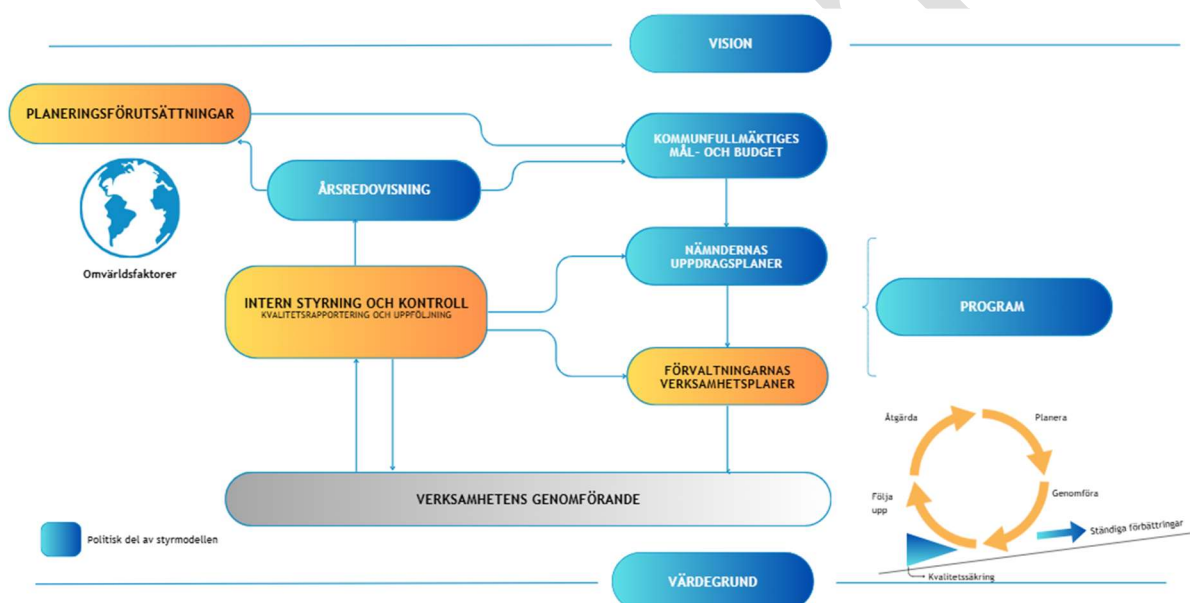
Uppföljning av politiska beslut

Alla politiska beslut ska verkställas och återredovisas. Återredovisning sker i huvudsak genom den ordinarie verksamhets- och ekonomiuppföljningen samt delegationsordning och delegationsbeslut, vilket säkerställer transparens och ansvarsutkrävande i kommunens arbete.

Styrmodellens olika delar i Askersunds kommun

Styrmodellen i Askersunds kommun består av flera delar, där var och en fyller en viktig roll i det övergripande kvalitetsledningsarbetet. Dessa delar samverkar för att säkerställa en effektiv och hållbar utveckling av kommunens verksamhet.

I den följande bilden av styrmodellen är kvalitetshjulen inritade för att tydliggöra hur kvalitetsarbetet fungerar och hur de olika delarna av styrmodellen stärker och kompletterar varandra. Genom denna struktur och samverkan skapas en helhet som leder till ständiga förbättringar och en högre kvalitet i kommunens verksamhet.

Vision för Askersunds kommun

Visionen fungerar som en ledstjärna för Askersunds kommun och ska vara levande i medborgarnas, de förtroendevaldas och de anställdas medvetande. Den ger en tydlig bild av den framtida kommunen strävar mot. Visionen har ett tidsperspektiv på flera decennier och beslutas av kommunfullmäktige.

Visionen står överst i den hierarki av politiska mål som styr kommunens verksamhet och beslut. Genom att hålla visionen levande och synlig i hela organisationen skapas en långsiktig riktning för kommunens arbete.

Mål och budget samt lagstadgade planer i Askersunds kommun

Kommunfullmäktige beslutar i mål och budget om målområden och strategiska mål, helst i samband med budgethantering, men senast i början av mandatperioden. Dessa mål utgör en del av den hierarki som styr kommunens verksamhet.

Vissa planer krävs enligt lag och tas fram av berörd nämnd på uppdrag av fullmäktige. Planerna beslutas av fullmäktige om lagstiftningen kräver det, annars av nämnden. För att säkerställa en samordnad och effektiv styrning integreras de lagstadgade planerna med de övergripande målen.

Målstrukturens uppbyggnad och definitioner

- Målområden: Breda kategorier eller fokusområden som är kritiska för att uppnå våra mål. Ska fungera inspirerande och kommunikativt internt och externt. Beskriver vad vi vill uppnå inom specifika områden. Målområden beskriver både vad vi vill uppnå gentemot vår omvärld och gentemot oss som organisation.
- Strategiska mål: Kommunens strategiska mål är de långsiktiga mål som beskriver den övergripande effekten och förändringen av kommunens insatser inom ett målområde. Dessa mål är breda och övergripande, och syftar till att uppnå kommunens vision. Ett målområde definierar den önskade effekten av ett mål, det vill säga den förflyttning vi önskar uppnå och som är direkt kopplat till ett resultat med syfte att gynna vår samlade verksamhet. Vidare hjälper ett strategiskt mål till att förena olika nämnduppdrag, undvika målkonflikter och skapa tydlighet om vad som är viktigt för kommunen som helhet. De säkerställer att fokus ligger på målets önskade effekter snarare än hur utförandet av uppgifter sker.
- Indikatorer: Specifika kvantitativa mått som används för att övervaka och rapportera framsteg till nämnd och kommunfullmäktige, vilket bidrar till transparens, kunskapsöverföring och ambassadörskap. Genom regelbundna rapporter kan vi både identifiera framgångar och områden som behöver förbättras och som kan kräva insatser.

Uppdragsplaner i Askersunds kommun

I Askersunds kommun uttrycks den politiska ambitionen inom varje nämnds ansvarsområde genom årliga uppdragsplaner. Dessa planeras av ansvarig nämnd, det vill säga kommunstyrelsen eller en verksamhetsnämnd, och baseras på kommunfullmäktiges beslutade målområden och dess strategiska mål samt de ekonomiska förutsättningarna i budgeten.

Uppdragsplanerna tar också hänsyn till program, planeringsförutsättningar, samt lagar och, tillsammans med resultat från uppföljningar och utvärderingar av genomförd verksamhet.

I uppdragsplanerna fastställs uppdrag för de verksamheter som ingår i nämndens ansvarsområde. Uppdragen ska vara uppföljningsbara, vilket innebär att det ska vara möjligt att utvärdera huruvida uppdraget har genomförts. Uppdragsplanen omfattar ett år.

Uppdragsplanen bereds av hela nämnden och beslut fattas av nämnden. Planen följs upp genom den rapportering som beslutas av nämnden. Uppdragsplanen är en viktig del av hierarkin av politiska mål som styr verksamheten i kommunen.

Uppföljning genom indikatorer

Till uppdragsplanen knyts indikatorer, som specifika mått och nyckeltal som används för att kvantifiera och mäta framstegen mot kommunens målområden och strategiska mål.

Delar av nämndens indikatorer redovisas även i kommunfullmäktige samt i dialog på arbetsplatsträffar (APT).

Verksamhetsplaner i Askersunds kommun

Tjänstemannaorganisationen utformar årliga verksamhetsplaner baserat på målen i uppdragsplanerna och de ekonomiska ramarna i budgeten. Verksamhetsplanen beskriver konkret hur förvaltningen ska genomföra de politiska ambitionerna och målen och de uppdrag som fastställs i uppdragsplanen.

Verksamhetsplanen beslutas av förvaltningschef och respekterar de riktlinjer som beslutats av nämnden. Verksamhetsplanerna informeras löpande till respektive nämnd, vilket säkerställer att alla nivåer inom organisationen är medvetna om de beslutade målen och genomförandet.

Program i Askersunds kommun

Program är strategiska dokument som beskriver kommunens långsiktiga ambitioner inom olika områden. De kompletterar måldokument och budget genom att ge en mer utförlig och fördjupad beskrivning av kommunens vilja, men de innehåller inga nya mål eller indikatorer. Syftet är att undvika målkonflikter och istället ge en tydlig riktning för kommunens arbete.

Programmen är bindande för alla nämnder och ska beaktas i förvaltningarnas verksamhetsplaner, vilket gör dem till en central del av kommunens kvalitetsarbete. De används som underlag för nämndernas uppdragsplaner och fungerar som ett ramverk för både politiska beslut och förvaltningens arbete. Ett program kan beredas av en eller flera nämnder, men det är kommunfullmäktige som fastställer det. Innan ett nytt program tas fram säkerställer kommunstyrelsen att det ligger i linje med kommunens målområden och strategiska mål.

Varje program ska aktualitetsgranskas minst en gång per mandatperiod av ansvarig nämnd. Mindre redaktionella ändringar kan beslutas av nämnden själv, medan större justeringar kräver beslut av kommunfullmäktige. Denna granskningsprocess är viktig för att säkerställa att programmen förblir relevanta och användbara över tid.

För att säkerställa tydlighet och tillgänglighet är programmen kortfattade och får omfatta högst fyra A4-sidor (inklusive försättsbladet). De är inte operativa styrdokument utan snarare vägledande ramverk som hjälper till att forma och utveckla områden utan att fastställa konkreta mål. På så sätt fungerar de som en strategisk resurs som stödjer kommunens arbete och långsiktiga utveckling.

Ansvarig nämnd tar initiativ och bereder till kommunfullmäktige eventuellt upphävande av ett program.

Intern styrning och kontroll i Askersunds kommun

Intern styrning och kontroll är en central del av kommunens arbete för att säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt, rättssäkert och ekonomiskt ansvarsfullt. Genom en tydlig rutin som beskriver processer, definierade roller och ett strukturerat ansvarstagande skapas förutsättningar för att minimera risker, säkerställa efterlevnad av lagar och regler samt främja en kultur av kontinuerlig förbättring.

En väl fungerande styrning bygger på en tydlig ansvarsfördelning mellan den politiska ledningen och tjänstemannaorganisationen. Det är avgörande att roller och uppgifter på olika nivåer – från kommunfullmäktige och nämnder till förvaltningar och verksamheter – är klart definierade för att säkerställa en effektiv beslutsprocess och en effektiv resursanvändning.

Riskhantering utgör en viktig del av det interna kontrollsystemet, där identifiering och analys av potentiella risker möjliggör proaktiva åtgärder. Genom strategier och åtgärdsplaner minimeras riskerna, samtidigt som kontinuerlig uppföljning och rapportering skapar en trygg och stabil verksamhet.

Intern kontroll handlar om att säkerställa att resurser används på ett korrekt sätt och att beslut fattas i enlighet med fastställda riktlinjer och policydokument. Genom regelbunden uppföljning kan eventuella brister identifieras och åtgärdas i tid.

Revision och uppföljning är avgörande för att säkerställa att den interna styrningen och kontrollen fungerar som avsett. Såväl intern som extern revision bidrar till en objektiv granskning av kommunens processer och kontrollsystem. Genom att hantera revisionsrekommendationer på ett systematiskt sätt och löpande utvärdera styrmodellen skapas förutsättningar för en långsiktig och hållbar utveckling av kommunens verksamhet.

Årsredovisning i Askersunds kommun

Nämnderna lämnar bokslut och förvaltningsberättelse enligt anvisningar från kommunstyrelsen. Bokslut och förvaltningsberättelse används som underlag för årsredovisningen. Kommunstyrelsen ansvarar för att bereda utvärderingen av kommunens målområden och strategiska mål i årsredovisningen, baserat på beslutade definitioner av måluppfyllelse och tjänstemäns bedömning av måluppfyllelse.

Planeringsförutsättningar i Askersunds kommun

Omvärldsförändringar och resultat från verksamhetsutvärderingar utgör grunden för de årliga planeringsförutsättningarna i Askersunds kommun. Dessa arbetas fram för den kommunala verksamheten i ett fem till tio-årsperspektiv och ger vägledning för långsiktig planering.

Verksamhetsspecifika förutsättningar tas fram av förvaltningarna och används som underlag i nämndernas budgetarbete, dessa lämnas även till kommunledningsförvaltningen, som sammanställer dem till kommunens generella planeringsförutsättningar.

De generella planeringsförutsättningarna används vid kommunstyrelsens beredning av budgeten och i nämndernas arbete med uppdragsplaner. Dessa ingår också som en del av mål och budgetdokumentet. En viktig grund för materialet är befolkningsprognosen, som anger total folkmängd, åldersfördelning och befolkningsutveckling i olika geografiska delar av kommunen.

Ändringar i lagstiftning och regelverk är andra faktorer som kan påverkas av kommunal verksamhet och måste beaktas. Kommuninvånarnas attityder och beteenden påverkar deras nyttjande av kommunens tjänster, vilket gör det nödvändigt att följa dessa förändringar. Vissa strategiska resurser, som tillgång till kompetent personal och ändamålsenliga lokaler, kan också behöva uppmärksammas.

Ordning och reda bland styrande dokument

Ett grundläggande begrepp i Askersunds kommuns styrmodell är tydlighet. För att skapa denna tydlighet behövs ordning och reda när det gäller vilka begrepp som används, vilken typ av mål som finns på olika nivåer och hur olika dokument är relaterade till varandra.

För att tydliggöra dokumentstrukturen framgår det av varje dokument vilken instans som har beslutat om det, när beslutet fattas, vilken tidsperiod dokumentet gäller för och eventuellt vilket tidigare dokument det ersätter. Vidare specificeras det om dokumentet gäller hela den kommunala verksamheten, inklusive bolag och förbund, eller om det är avgränsat till en viss del av verksamheten.

Dokument som hör till styrmodellen görs tillgängliga via kommunens externa hemsida och intranät inom ramen för kommunens författningssamling. Som utgångspunkt finns alla dokument på den externa hemsidan, men vissa dokument av tydlig intern karaktär, till exempel vissa riktlinjer, kan publiceras på intranätet.